

Forslag

til

Lov om foranstaltninger vedrørende blinde og stærkt svagsynede.

Fremsat den 20. januar 1956 af *socialministeren*.

Kapitel I.

Blindenevnet m. v.

§ 1.

Stk. 1. Til behandling af principielle spørgsmål vedrørende blinde og stærkt svagsynede ned sættes et nævn, blindenævnet. Nævnet består af:

direktøren for den sociale særforborg som formand,
administrationschefen for statens blindeforborg,
invalideforsikringsrettens formand,
forstanderne for statens institutter og skoler for blinde og svagsynede,
lederen af statens trykkeri og bibliotek for blinde,

1 repræsentant for lærerne ved hvert af statens institutter og skoler for blinde og svagsynede, hvoraf den ene skal være den til enhver tid værende formand for Danmarks Blindelærerforening, der foruden lærerforeningen skal repræsentere lærerpersonalet ved det institut eller den skole, hvor han er ansat, medens de øvrige vælges for 3 år af og blandt samtlige fastansatte lærere ved de nævnte institutter og skoler,

1 repræsentant for forældrene til eleverne ved hvert af statens institutter og skoler for blinde og svagsynede, udpeget af de i § 20 nævnte forældre-råd for 3 år ad gangen,

4 medlemmer, udpeget af Dansk Blinde-samfund.

Stk. 2. Nævnet er berettiget til at indkalde særligt sagkyndige til deltagelse i nævnets møder og skal ved behandling af sager, der vedrører lægelige spørgsmål, indkalde chefen for statens øjenklinik, jfr. § 11.

Stk. 3. Det påhviler blindenævnet at virke som rådgivende organ for socialministeren ved administrationen af nærværende lovs bestemmelser. Endvidere skal nævnet følge udviklingen inden for området og over for socialministeren fremsætte forslag til sådanne foranstaltninger, som udviklingen gør påkrævet.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter de nærmere regler for nævnets virksomhed.

§ 2.

Administrationschefen for statens blindeforborg medvirker ved gennemførelsen af bestemmelserne i nærværende lov efter retningslinier, der fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

Kapitel II.

Indberetningsregler.

§ 3.

Socialministeren fastsætter regler for, i hvilket omfang offentlige myndigheder, læger, lærere eller andre, som i deres virksomhed kommer i forbindelse med blinde eller stærkt svagsynede, skal afgive indberetning til blindevæsenet. Reglerne om indberetning fra læger eller lærere fastsættes efter forhandling henholdsvis med indenrigsministeren og undervisningsministeren.

Kapitel III.

Foranstaltninger vedrørende børn.

§ 4.

Der gives forældre med blinde og stærkt svagsynede børn fornøden vejledning om disse børns behandling.

§ 5.

Stk. 1. Et barn, der er blindt, eller hvis syn er så nedsat, at det af den grund ikke kan følge undervisningen i den almindelige folkeskole eller dennes særlige undervisning for svagsynede børn, jfr. § 2, stk. 5, i lov nr. 160 af 18. maj 1937 om folkeskolen, skal efter de iøvrigt i nærværende kapitel nærmere fastsatte bestemmelser modtage undervisning i en af de i § 6 nævnte skoler.

Stk. 2. Den skolepligtige alder indtræder fra og med det skoleår, hvis begyndelse falder i det kalenderår, barnet fylder 7 år. Skoleundervisningen kan dog, såfremt indehaveren af forældremyndigheden ønsker det — og barnet skønnes egnet dertil — påbegyndes på et tidligere tidspunkt. Såfremt skoleundervisning ønskes påbegyndt tidligere end 1 år, før skolepligten indtræder, kræves blindenævnets tilladelse hertil.

Stk. 3. Undervisningspligten varer normalt 10 år. I særlige tilfælde kan socialministeren efter indstilling fra blindenævnet bestemme, at undervisningspligten udstrækkes indtil en elevs fyldte 18. år.

Stk. 4. Når et barns blindhed eller svækkede syn i det i stk. 1 nævnte omfang først indtræder eller konstateres i en senere alder, men dog inden dets fyldte 17. år, skal det straks undergives undervisning efter nærværende lovs regler. Spørgsmålet om undervisningspligtens varighed i sådanne tilfælde samt i andre tilfælde, hvor særlige forhold gør sig gældende, skal i tvivlstilfælde forelægges socialministeren til afgørelse efter forhandling med blindenævnet. Dog kan skoletiden for disse børn ikke overstige 10 år.

Stk. 5. Skoleundervisning i henhold til foranstående bestemmelser kan bortfalde, hvis socialministeren efter indstilling fra blindenævnet skønner, at der ved hjemmeundervisning eller på anden måde sørges for barnets undervisning og almindelige udvikling, således at de trufne foranstaltninger ikke strider mod barnets tarv.

§ 6.

Stk. 1. Staten driver i fornødent omfang børnehaver og børnehjem samt kostskoler og andre skoler for blinde og stærkt svagsynede, jfr. § 5, stk. 1.

Stk. 2. Hvis forholdene gør det rimeligt, kan der med socialministerens godkendelse og efter indstilling fra blindenævnet oprettes institutioner af den i stk. 1 omhandlede art ved kommunal eller privat foranstaltning.

Stk. 3. Blinde og stærkt svagsynede børn under skolealderen kan, hvor forholdene gør dette rimeligt, anbringes i de i henhold til forsorgsloven anerkendte institutioner for forebyggende børneforsorg efter henvisning fra de i stk. 1 nævnte institutioner.

Kapitel IV.

Videregående undervisning og erhvervmæssige foranstaltninger.

§ 7.

Stk. 1. Det påhviler socialministeren at drage omsorg for, at der gives blinde og stærkt svagsynede adgang til en i forhold til deres evner passende erhvervmæssig uddannelse samt anden speciel undervisning såsom undervisning i læsning og skrivning af blindeskrift, i orientering o. l.

Stk. 2. Staten driver i fornødent omfang uddannelsesskoler for blinde og stærkt svagsynede.

Stk. 3. Socialministeren bemyndiges til efter indstilling fra blindenævnet at iværksætte særlig efterskoleundervisning, aften-skole- og højskolekurser for blinde og stærkt svagsynede.

§ 8.

Stk. 1. Det påhviler socialministeren efter indstilling fra blindenævnet i fornødent omfang at lade iværksætte en særlig arbejdsanvisning for blinde og stærkt svagsynede samt at gennemføre foranstaltninger, der sigter på at yde blinde og stærkt svagsynede råd og vejledning ved deres etablering som selvstændigt erhvervsdrivende og under udøvelsen af deres erhvervsvirksomhed. Den særlige arbejdsanvisning tilrettelægges efter forhandling med økonomi- og arbejdsministeren.

F. t. l. om foranstaltninger vedr. blinde og stærkt svagsynede.

Stk. 2. Socialministeren bemyndiges til efter indstilling fra blindenævnet at drage omsorg for, at blinde og stærkt svagsynede i fornødent omfang kan få økonomisk støtte til start af erhvervsvirksomhed eller anden erhvervsmæssig beskæftigelse, for så vidt hjælpen ikke kan ydes i henhold til reglerne i lov om folkeforsikring. Socialministeren bemyndiges endvidere til at iværksætte foranstaltninger, der sigter på at yde selvstændigt erhvervsdrivende, herunder hjemmearbejdende, blinde og stærkt svagsynede hjælp til indkøb af materialer og til afsætning af produktionen fra deres erhvervsvirksomhed.

Stk. 3. Socialministeren bemyndiges til efter indstilling fra blindenævnet i det omfang, det skønnes fornødent, at fremme erhvervsmæssige foranstaltninger for blinde og stærkt svagsynede, der ikke er i stand til at opnå en passende beskæftigelse i det almindelige erhvervsliv.

Kapitel V.

Andre foranstaltninger.

§ 9.

Det påhviler socialministeren efter indstilling fra blindenævnet at træffe de fornødne foranstaltninger til, at blinde, der på grund af fysiske eller psykiske mangler i forbindelse med deres blindhed ikke er i stand til at klare sig selv, kan optages i dertil egnede hjem.

§ 10.

Stk. 1. Socialministeren ansætter efter indstilling fra blindenævnet i fornødent omfang konsulenter til at bistå ved gennemførelsen af foranstaltninger i henhold til nærværende lov.

Stk. 2. De nærmere retningslinier for konsulenternes virksomhed fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

§ 11.

Staten driver en øjenklinik med tilhørende sygeafdeling efter retningslinier, der fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

§ 12.

Staten driver trykkeri og bibliotek for blinde efter retningslinier, der fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

§ 13.

I tilknytning til statens institutter og og skoler for blinde og svagsynede oprettes de for undervisningen nødvendige laboratorier og samlinger af de til enhver tid forekommende særlige hjælpemidler for blinde.

§ 14.

Socialministeren bemyndiges til efter indstilling fra blindenævnet at drage omsorg for, at der — i det omfang, udgiften ikke kan afholdes i henhold til reglerne i lov om folkeforsikring — stilles de fornødne midler til rådighed for blinde og stærkt svagsynede til anskaffelse af særlige apparater eller andre genstande til lettelse af deres daglige tilværelse samt til hel eller delvis fribefordring, evt. med ledsager eller førerhund, med offentlige befordringsmidler.

§ 15.

Med henblik på at kontrollere resultaterne af den særlige undervisning og uddannelse af blinde bemyndiges socialministeren til efter indstilling fra blindenævnet at drage omsorg for, at der med mellemrum gennemføres efterundersøgelse af blindes og stærkt svagsynedes forhold.

Kapitel VI.

Almindelige bestemmelser.

§ 16.

Stk. 1. Betalingen for ophold m. v. i de i § 6, § 7, stk. 2, og § 9 nævnte institutioner fastsættes af socialministeren i overensstemmelse med reglerne i lov nr. 77 af 14. marts 1934 om fastsættelse af betalingen for anbringelse af personer, der i henhold til forsorgsloven undergives særforborg.

Stk. 2. Er pågældende eller dennes forsørger ikke i stand til at udrede hele den fastsatte betaling, gælder bestemmelsen i forsorgslovens § 69, stk. 3.

§ 17.

Såfremt indehaveren af forældremyndigheden modsætter sig gennemførelsen af den særlige undervisning m. v., jfr. § 5, kan barnet anbringes i en af de i § 6, stk. 1, og § 7, stk. 2, nævnte institutioner efter beslutning af vedkommende børneværnsudvalg i henhold til lov om offentlig forsorg, kapitel VIII og IX.

§ 18.

Undervisningen ved de i § 6 omhandlede skoler samt den i § 5, stk. 5, omhandlede undervisning er underkastet det tilsyn, som socialministeren efter indstilling fra blindenævnet og efter forhandling med undervisningsministeren måtte beskikke.

§ 19.

Ved hvert af statens institutter og skoler danner institutionens leder og samtlige ved institutionen ansatte lærere et lærerråd. Lærerrådet vælger selv sin formand. De nærmere regler for lærerrådets virksomhed fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

§ 20.

Stk. 1. Ved hvert af statens institutter og skoler oprettes et forældreråd, bestående af 3 medlemmer, valgt af og blandt de forældre, der på det tidspunkt, valget foregår, har børn i den pågældende institution.

Stk. 2. Valget gælder for 3 år og foretages efter regler, der fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

Stk. 3. Hvert forældreråd vælger selv sin formand.

Stk. 4. Forældrerådets medlemmer har ret til at aflægge besøg på vedkommende institution. Bemærkninger eller forslag, som sådanne besøg måtte give anledning til, kan af forældrerådet forelægges socialministeren til afgørelse.

§ 21.

De nærmere regler for uddannelse af personalet ved de i § 6 samt § 7, stk. 2, nævnte institutioner fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

Kapitel VII.

Udgifternes afholdelse m. v.

§ 22.

Stk. 1. Staten afholder udgifterne ved blindenævnets og forældrerådets virksomhed, jfr. §§ 1 og 20, ved vejledningsarbejdet i henhold til § 4, ved oprettelsen og driften af de i § 6, stk. 1, § 7, stk. 2, og §§ 11—13 omhandlede skoler og institutioner, samt afholder iøvrigt udgifterne ved gennemførelsen af den i § 7 omhandlede uddannelse og videregående undervisning. Staten afholder endvidere i fornødent omfang udgiften ved den i § 8, stk. 1, omhandlede særlige arbejdsanvisning og rådgivning i erhvervsspørgsmål, ved de i § 9 omhandlede særlige hjem for blinde samt ved ansættelse af konsulenter i henhold til § 10 og ved uddannelsen af det i § 21 nævnte personale. De til afholdelse af de omhandlede udgifter nødvendige beløb bevilges på de årlige finanslove.

Stk. 2. Staten yder i fornødent omfang tilskud til driften af de i § 6, stk. 2, nævnte skoler og institutioner samt til anbringelse i institutioner for forebyggende børneforsorg, jfr. § 6, stk. 3. Ligeledes ydes i fornødent omfang statstilskud til de i § 8, stk. 2 og 3, omhandlede erhvervsmæssige foranstaltninger, til anskaffelse af særlige apparater m. v. og gennemførelse af fribefordring i henhold til lovens § 14 samt til gennemførelse af de i § 15 nævnte efterundersøgelser. Størrelsen af disse statstilskud fastsættes ved de årlige finanslove.

§ 23.

Stk. 1. Denne lov træder i kraft den 1. april 1956. Samtidig ophæves lov nr. 57 af 31. marts 1926 om blinde børns undervisning samt bestemmelserne i § 253, stk. 1, 3. pkt., og stk. 3—5, i lov om offentlig forsorg.

Stk. 2. Regeringen bemyndiges til — for så vidt angår Færøerne, efter forhandling med det færøske hjemmestyre — ved kongelig anordning at sætte denne lov i kraft for Færøerne og for Grønland med de lempelser, som ifølge de særlige stedlige forhold måtte findes hensigtsmæssige.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den 7. april 1949 nedsatte socialministeren en kommission med den opgave nærmere at overveje eventuelle forbedringer i forsorgen for blinde og svagsynede, herunder ændringer i lovgivningen herom.

I juni måned 1955 har kommissionen til socialministeren afgivet en betænkning vedrørende forsorgen for blinde og svagsynede. Kommissionen har endvidere udarbejdet nærværende lovforslag med bemærkninger, som socialministeriet har kunnet tiltræde.

Hovedbestemmelserne om blindeforsorgen findes i lov om offentlig forsorg. Ifølge denne lovs § 69, jfr. § 66, har *staten* ansvaret for blindeforsorgen og betaler udgifterne herved, idet *staten* direkte og endeligt afholder udgifterne ved forsorgen for blinde og svagsynede, for så vidt de anbringes i en statsinstitution eller statsanerkendt institution eller i kontrolleret familiepleje under en sådan institution; sådanne personer, der ikke er i økonomisk trang, betaler dog efter nærmere fastsatte regler en begrænset del af udgifterne. *Kommunernes* forpligtelser, jfr. forsorgslovens §§ 258 og 259, består hovedsagelig i at give indberetning til blindevæsenet om blinde og stærkt svagsynede børn og voksne og i trangstilfælde at drage omsorg for, at der sker henvendelse til vedkommende blindeinstitut om inddragelse under blindeforsorg, samt endelig at afholde udgifterne ved blindeundervisning, som efter anvisning af et blindeinstitut finder sted uden for dette; denne sidste bestemmelse er dog på grund af den skete stadige udvidelse af statens område nu uden praktisk betydning.

Reglerne om *blinde børns undervisning* findes i lov nr. 57 af 31. marts 1926, hvorefter blinde og stærkt svagsynede børn er *pligtige* at modtage undervisning på statens blindeinstitutter, medmindre der på anden tilfredsstillende måde sørges for deres undervisning.

Nærværende lovforslag bygger først og fremmest på forsorgslovens regler, hvorefter *staten* har ansvaret for blindeforsorgen og bærer udgifterne derved. Der stilles kun i begrænset omfang forslag om udvidelse af området for statens forpligtelser. I sidstnævnte henseende må nævnes forslaget om ansættelse af blindekonsulenter og om udvidet bistand for blinde i erhvervsspørgsmål, forslaget om statstilskud til foranstaltninger til bistand for erhvervsdrivende blinde ved indkøb af materialer og afsætning af deres produktion og forslaget om foretøget statsstøtte til de særlige („beskyttede“)

værksteder for blinde og stærkt svagsynede. Iøvrigt tilsigter lovforslaget en effektivisering af forsorgen, f. eks. ved gennemførelsen af nye regler om indberetning af blinde og svagsynede. I lovforslaget er samtidig indarbejdet reglerne om undervisning af blinde børn fra loven af 1926 i lighed med den kodifikation, der ved lov nr. 21 af 27. januar 1950 fandt sted med hensyn til foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre. Denne sidste lovs systematik er iøvrigt i det væsentlige fulgt i nærværende lovforslag, og adskillige af lovens regler er i tillempet form overført til lovforslaget.

Loven er foreslået udformet som en rammelov, der giver mulighed for at tilpasse forsorgen til de skiftende tiders krav, i hvilken forbindelse man henleder opmærksomheden på lovforslagets § 22, hvorefter administrationen af loven er undergivet den kontrol fra lovgivningsmagts side, som er en følge af, at størrelsen af de beløb, der af *staten* anvendes til de forskellige foranstaltninger, fastsættes ved de årlige bevillingslove.

Til de enkelte paragraffer skal man bemærke følgende:

Til kapitel I.

Til § 1.

På samme måde, som der efter loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre er oprettet et døvenavn og et tunghørenavn, foreslås der oprettet et blindenavn med den i bestemmelsen angivne opgave. Da det i praksis har vist sig vanskeligt at arbejde med valg for et så kort tidsrum som det for døve- og tunghørenavnene gældende tidsrum af 2 år, foreslås det dog, at valgperioden for repræsentanterne for lærerne og forældrene skal være 3 år.

Til § 2.

Det foreslås, at retningslinierne for administrationschefens medvirken ved gennemførelsen af lovens bestemmelser fastsættes af socialministeren efter indstilling fra blindenævnet.

Til kapitel II.

Til § 3.

Efter forsorgslovens § 258, stk. 3 og 5, påhviler det kommunernes sociale udvalg at give indberetning til statens hovedregister over blinde dels om alle børn, der er blinde, eller hvis syn er så nedsat, at de ikke vil kunne følge undervisningen i den almindelige barneskole eller i særlige skoler for svagsynede, dels om personer, hos hvem der først efter det 16. år indtræder eller konstateres en tilsvarende blindhed eller svagsynethed. End-

videre er det ved forsorgslovens § 258, stk. 4, pålagt enhver læge, der under udøvelsen af sit kald hos børn under 16 år iagttager tilstedeværelsen af blindhed eller svagsynethed i det ovenfor nævnte omfang, at give indberetning til vedkommende sociale udvalg, og en tilsvarende pligt påhviler ledere af stats- og kommunale skoler og af privat undervisning. Endelig er det ved folkeforsikringslovens § 63 pålagt læger og skoler at give indberetning til invalideforsikringsretten om lidelser, der skønnes at have medført eller i overskuelig tid at ville medføre en væsentlig nedsættelse af erhvervsevnen.

Uanset de nævnte regler foretages indberetning kun i begrænset omfang; navnlig gælder dette blinde eller stærkt svagsynede børn under og i skolealderen. Forslaget tilsigter at gøre reglen om indberetningspligten smidigere og at give mulighed for at effektivisere den. Man har her bygget på den ændring i indberetningspligten vedrørende taledidende, som blev gennemført ved § 1, stk. 1, i lov nr. 197 af 11. juni 1954 om ændringer i forsorgslovens § 257 vedrørende taledidende. De nærmere indberetningsregler, der skal fastsættes af socialministeren, foreslås udarbejdet på grundlag af blindekommissionens udkast hertil.

Samtidig foreslås det i lovforslagets § 23, stk. 1, at bestemmelserne i forsorgslovens § 258, stk. 3—5, ophæves.

Til kapitel III.

Til § 4.

I det omfang, hvori det har kunnet overkommes, har der fra blindeinstitutternes side været ydet vejledning til forældre til blinde og stærkt svagsynede børn, herunder også børn under skolealderen; og der er efter henstilling fra blindekommissionen opnået en særlig bevilling til en — foreløbig forsøgmæssig — udbygning af vejledningsarbejdet.

Det er tanken, at dette for de pågældende børns udvikling meget vigtige arbejde skal udføres ved besøg i hjemmene, ved udarbejdelse af en skriftlig vejledning for forældrene og ved periodiske forældrekurser på blindeinstituttet på Refsnæs, der modtager blinde og stærkt svagsynede børn indtil konfirmationsalderen. Forslaget, der i det væsentlige svarer til § 5, stk. 2, i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre, gør det omhandlede vejledningsarbejde til et fast led i blindevæsenets arbejde. Vejledningsarbejdet skal også omfatte blinde børn i den skolepligtige alder.

Til § 5.

Efter den gældende lov af 31. marts 1926 om blinde børns undervisning indtræder undervisningspligten fra og med det skoleår, hvis begyndelse

falder i det kalenderår, i hvilket barnet fylder 8 år, og undervisningspligten varer i 10 år til det 18. år, idet børnene dog efter forældrenes ønske kan optages 1 eller 2 år før deres fyldte 8. år. Ordningen står herved i modsætning til folkeskolens ordning, hvorefter undervisningspligten varer i 7 år, nemlig fra det 7. til det 14. år. Blindekommissionen har ikke fundet tilstrækkelig grund til fortsat at opretholde denne særordning for blinde og stærkt svagsynede børn vedrørende tidspunktet for skolepligtens indtræden, også i betragtning af den efterfølgende langvarige erhvervsuddannelse, der i almindelighed er tale om. Man foreslår derfor gennemført en tilsvarende regel som folkeskolens om undervisningspligtens påbegyndelse. Derimod finder man under hensyn til de særlige vanskeligheder, undervisningen af disse børn er forbundet med, at burde opretholde reglen om 10 års skolegang. Herefter vil skolegangen normalt vare til det 17. år.

Bestemmelsen i stk. 3, 2. pkt., om, at undervisningspligten i særlige tilfælde efter socialministerens beslutning kan udstrækkes til det 18. år, er foreslået for i givet tilfælde at kunne forhindre, at forældre — i kraft af forældremyndigheden, der varer til det 18. år — forlanger en påbegyndt erhvervsuddannelse på blindeinstituttet afbrudt.

Paragraffens stk. 5 svarer i det store og hele til § 7, stk. 2, i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre.

Til § 6.

Reglen i stk. 2 svarer til bestemmelsen i § 6, stk. 2, i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre, hvorved det dog bemærkes, at der ikke for tiden for blinde børn — således som for døve — findes private eller kommunale skoler. Bestemmelsen berører ikke den særlige kommunale svagsynsundervisning, der foregår i henhold til folkeskolelovens § 2, stk. 5, således i den af Københavns kommune oprettede svagsynsskole.

Bestemmelsen i stk. 3 tilsigter på samme måde som § 4 om vejledningsarbejdet at lette mulighederne for, at blinde og stærkt svagsynede børn kan forblive boende i deres naturlige hjem.

Til kapitel IV.

Til § 7.

Bestemmelsen svarer til § 16 i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre og bygger på det hidtil gældende princip om statens pligt til at afholde udgifterne ved videregående undervisning og erhvervsmæssig uddannelse af blinde og stærkt svagsynede. Det foreslås i § 23, stk. 1, at ophæve reglen i forsorgslovens § 258, stk. 1,

3. pkt., om kommunernes pligt til at afholde udgifterne ved undervisning, der efter anvisning af et blindeinstitut finder sted uden for dette — en bestemmelse, som i praksis ikke længere spiller nogen rolle.

Til § 8.

Stk. 1. Den erhvervsmæssige placering af blinde, hvad enten der er tale om anvisning til egentligt lønarbejde eller etablering som selvstændig erhvervsdrivende, sker hovedsagelig gennem blindeinstituttet i København og Dansk Blindesamfund, for arbejdsanvisningens vedkommende også i et vist omfang gennem de særlige afdelinger for erhvervshæmmede, navnlig ved centralarbejdsanvisningskontoret for København og Frederiksberg. Erfaringerne her og i udlandet viser, at de nævnte opgaver er så specielle, at de nødvendiggør særlig sagkyndigt personale, der også senere, efter at den pågældende er placeret, i givet fald kan være denne til støtte. Arbejdet, der for arbejdsanvisningens vedkommende må ske i nært samarbejde med de offentlige anvisningskontorer og — hvor sådanne findes — med disses særlige afdelinger for erhvervshæmmede, tænkes organiseret i forbindelse med Dansk Blindesamfund i overensstemmelse med blindekommissionens forslag herom.

Stk. 2. 1. punktum omfatter de tilfælde, hvor den pågældende ikke er invalideforsikret, eller hvor hjælp ikke kan ydes i henhold til folkeforsikringsloven. Efter den pr. 1. april 1950 gennemførte ændring i folkeforsikringsloven, hvorved den tidligere lovs § 62 bortfaldt, disponerer blindeinstituttet i København således over en særlig bevilling til indkøb af værktøj til udlærte håndværkere i tilfælde, hvor hjælpen efter invalideforsikringsrettens praksis ikke skønnes at have en sådan erhvervsmæssig betydning, at den kan ydes i henhold til folkeforsikringslovens § 60.

Blinde, erhvervsdrivende håndværkere, ikke mindst børstenbindere, har ofte vanskeligheder ved at skaffe sig ordrer uden seende bistand. Dette fordyrer varerne, som derfor ikke kan sælges til lønnende priser, og hertil kommer vanskeligheder ved at skaffe tilstrækkelig billige og ensartede materialer. Disse forhold har bidraget til, at mange håndværkere kun har ringe arbejdsfortjeneste. Bestemmelsen i stk. 2, 2. pkt., åbner derfor mulighed for — i lighed med den i Norge og Sverige gennemførte ordning — ved statsstøtte at søge oprettet et centraldepot, der skal påtage sig fælles indkøb af materialer og sørge for afsætning af produktionen. Det er tanken, at denne institution samtidig skal søge at organisere hjemmearbejde for blinde, der er bundet til deres hjem, en arbejdsform,

som de af blindekommissionen foretagne undersøgelser har vist meget stort behov for.

Stk. 3. Bestemmelsen, der svarer til § 17 i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre, tager sigte på de særlige værksteder, hvor blinde kan arbejde under „beskyttede“ forhold, herunder navnlig „Blindes Arbejde“ A/S. Selskabet modtager i øjeblikket et begrænset statstilskud på 31 500 kr. årlig og arbejder, bl. a. på grund af den ringe offentlige støtte, under meget dårlige værkstedsforhold. Det er derfor nødvendigt, at statstilskuddet forøges. Ved behandlingen af spørgsmålet om finansieringen af „Blindes Arbejde“ A/S og eventuelt andre lignende institutioner må det imidlertid have for øje, at man herved kommer til at ligge på linie med finansieringsordningen for tilsvarende værksteder, der oprettes og drives for andre invalidegrupper. Det må derfor overvejes, om der ikke tillige bør søges ydet støtte fra kommuner, hvor de i værkstederne beskæftigede blinde er bosiddende.

Til kapitel V.

Til § 9.

Bestemmelsen svarer til § 19 i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre. Der findes allerede for blinde en række institutioner af denne art, som er anerkendt til statstilskud efter § 67 i loven om offentlig forsorg.

Til § 10.

Dansk Blindesamfund yder i en række tilfælde personlig bistand til blinde gennem sine medlemmer. F. eks. er repræsentanter for blindesamfundet blevet tilkaldt til hospitaler for at tale med patienter, der er blevet blinde, ligesom blindesamfundet yder anden hjælp til blinde i deres daglige tilværelse, herunder bl. a. til at søge invaliderente eller støtte til uddannelse. Der har vist sig at være et meget stort behov for en sådan hjælpevirksomhed, der imidlertid ikke kan blive tilstrækkelig effektiv, så længe der alene arbejdes med ulønnet medhjælp. Under hensyn hertil og til de i udlandet — navnlig i England — gældende ordninger blev der på forslag af blindekommissionen ydet tilskud af tipsmidlerne og socialministeriet til Dansk Blindesamfund til et 1-årigt forsøg med ansættelse af en lønnet blindesekretær. De hidtidige erfaringer fra denne ordning viser bl. a., at blindeforsorgen i de fleste tilfælde for sent kommer i forbindelse med de personer, der bliver blinde, med det resultat, at de pågældende bliver passive og initiativløse, og at en erhvervsuddannelse derved vanskeliggøres, hvis den overhovedet kan gennemføres. På grundlag af de således indvundne erfaringer er der foreløbig bevilget

statstilskud til — fra 1. december 1954 at regne — at ansætte een blindekonsulent.

Til §§ 11 og 12.

Der findes i øjeblikket på blindeinstituttet i København en øjenklinik med tilhørende sygeafdeling, ligesom staten i en årrække har drevet et trykkeri og bibliotek for blinde. Blindekommissionen har foreslået en forbedring af de to institutioners forhold. Med hensyn til trykkeriet og biblioteket foreslår kommissionen bl. a. en sammenlægning med det af foreningen „Danmarks Blinde“ drevne trykkeri og bibliotek.

Til § 13.

Bestemmelsen, der svarer til § 14, stk. 2, i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre, åbner mulighed for at oprette laboratorier, f. eks. psykologiske, i lighed med den for døve gældende ordning. Det foreslås endvidere, at staten, som det allerede nu i et vist omfang er tilfældet, opretholder en samling af de forekommende apparater og hjælpemidler for blinde, således at man er i stand til at give blinde fornøden vejledning herom.

Til § 14.

Udgifterne til de særlige hjælpemidler og apparater eller andre genstande for blinde (f. eks. særlige briller, skrivemaskiner, stokke og førerhunde) må i fornødent omfang afholdes i henhold til folkeforsikringslovens § 60, stk. 1 a, hvorefter der bl. a. kan ydes hjælp til anskaffelse af høreapparater „og lignende hjælpemidler“ uden hensyn til ansøgerens økonomiske forhold, når disse foranstaltninger skønnes uden uforholdsmæssige udgifter at kunne hjælpe eller i betydelig grad formindske en bestående invaliditet. Kan hjælpen ikke ydes i henhold til denne bestemmelse, f. eks. fordi den pågældende ikke er forsikret, bør den ydes gennem statens blindeforsorg.

Der ydes nu gennem socialministeriets særlige bevilling til fribefordring til fremme af humane formål delvis fribefordring af blinde med statsbanernes befordringsmidler og i et vist omfang også med private befordringsmidler (baner, rutebiler og skibe); blinde kan herefter mod behørig dokumentation fra blindesamfundet eller blindeinstituttet køre på en halv billet, og en blind med ledsager eller førerhund kan køre på en voksenbillet. Det forudsættes, at kommunerne vil yde fribefordring efter samme retningslinier med de af dem drevne befordringsmidler.

Til § 15.

På blindekommissionens foranledning er der gennemført en efterundersøgelse vedrørende blinde og stærkt svagsynede, som er udgået fra blindeinstitutterne. Resultaterne af denne undersøgelse har dannet grundlag for en række af de af blindekommissionen stillede forslag. Det er ønskeligt at skabe mulighed for også i fremtiden at foretage undersøgelser af denne og tilsvarende art af hensyn til planlægningsarbejdet.

Til kapitel VI.

Til § 16.

Bestemmelsen svarer til de gældende regler ifølge lov nr. 77 af 14. marts 1934 og forsorgslovens §§ 66 og 69.

Til §§ 17—21.

Bestemmelserne er i overensstemmelse med de tilsvarende regler i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre, henholdsvis § 5, stk. 3, og stk. 4, 3. pkt., § 9, § 10, § 12 og § 15, 2. pkt.

Med hensyn til bestemmelsen i § 20, stk. 1, om valg af forældreråd bemærkes, at man har overvejet spørgsmålet om, hvorvidt man skulle indskrænke kredsen af de valgberechtigede til at omfatte forældre, der på det tidspunkt, valget foregår, har børn under 18 år i den pågældende skole, men at man finder det rigtigst, at også forældre til elever over denne alder kan vælges til forældrerådet. I denne forbindelse bemærkes, at man, under hensyn til at personlig myndighed opnås ved 18 års alderen, finder, at eksterne elever på statens institut for blinde og svagsynede i København gennem deres egen forening selvstændig bør kunne gøre deres synspunkter gældende, herunder også således at de kan tilkaldes til forhandling i blindenævnet.

Vedrørende bestemmelsen i § 20, stk. 4, hvorefter forældrerådet for socialministeren kan forelægge bemærkninger eller forslag, som besøg på en skole giver anledning til, bemærkes, at det forudsættes, at vedkommende forældre ikke har kunnet forhandle sig til rette med instituttets forstander. Endvidere bemærkes, at der ikke fra bestemmelsen kan sluttes modsætningsvis til, at andre ikke skulle kunne rette henvendelse til socialministeren.

Til § 22.

Bestemmelsen svarer i princippet til § 22 i loven om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre og er iøvrigt en følge af den i de indledende bemærkninger nævnte ordning, hvorefter staten har ansvaret for for sorgen for blinde og stærkt svagsynede.

Til § 23.

Med hensyn til stk. 1 henvises til de indledende bemærkninger samt til bemærkningerne til §§ 3 og 7.

Vedrørende stk. 2 bemærkes, at regeringen ved § 6, stk. 2, i loven af 1926 om blinde børns undervisning er bemyndiget til ved kgl. anordning at sætte loven i kraft for Færøerne med de lempelser, som ifølge disse øers særlige forhold måtte findes

hensigtsmæssige. En sådan kgl. anordning er ikke udfærdiget, men blinde og stærkt svagsynede børn fra Færøerne er blevet optaget på de kgl. blindeinstitutter. På tilsvarende måde vil blinde og stærkt svagsynede fra Grønland kunne optages på blindeinstitutterne. Selve loven vil derimod ikke i sin helhed kunne finde anvendelse på blinde og svagsynede på Færøerne og i Grønland.